

TISKOVÁ ZPRÁVA

Vědci objevili v Česku 15 dosud neznámých druhů motýlů

Strnady – 13. dubna 2015 – Zajímavé výsledky využitelné v praxi přinesl první rok řešení ústavního výzkumného projektu Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i., na kterém se podílejí všechny nosné obory lesnického výzkumu.

Badatelé z Lesní ochranné služby například získali faunistické informace o výskytu 15 dosud neznámých druhů motýlů v Česku. Jedná se o druhy, u kterých byla poprvé prokázána jejich přítomnost na území Čech či Moravy a Slezska. V případě šesti z nich se přitom jedná o zástupce, jejichž larvy (housenky) žijí na lesních dřevinách. Jako příklady je možno uvést horskou molovku *Argyresthia svenssoni* (žije v pupenech a koncových částech výhonů smrku), makadlovku *Coleotechnites piceaella* (housenky minují smrkové jehlice - jde přitom o zavlečený druh, pocházející ze Severní Ameriky) či obaleče *Acleris lacordairana* (housenky žijí na listech jilmů). Do současnosti je z území Česka známo kolem 3 450 druhů motýlů, z nichž zhruba jedna třetina je potravně vázána na stromy a keře.

Výzkumníci z oboru ekologie zjistili prohlubující se nevyváženost výživy mezi koncentracemi dusíku a fosforu v jehličí ve smrkových porostech Lužických a Jizerských hor. V oboru pěstování lesa byl ve výsadbových pokusech opakovaně potvrzen výrazně pozitivní vliv plastových tubusů, běžně používaných jako prostředku ochrany proti zvěři, na podporu ujímavosti a růstu mladých stromků.

Konkrétních výsledků, které si kladou za cíl zajistit ekologickou a produkční stabilitu lesů a odolnost lesních ekosystémů, ale je a bude mnohem více. Výzkumný projekt s názvem **Stabilizace a rozvoj funkcí lesa v měnících se podmínkách prostředí** byl zahájen loni v lednu a potrvá do roku 2017. Projekt je financovaný z institucionální podpory Ministerstva zemědělství a navazuje na předešlé výzkumné záměry a na koncepci rozvoje VÚLHM.

Jeho smyslem je zajištění kontinuity dlouhodobějšího výzkumu a uplatnění nových vědeckých poznatků při naplňování strategických cílů lesního hospodářství. „Jedná se zejména o **zlepšení životaschopnosti lesů** dále propracovaným, trvale udržitelným obhospodařováním lesů, udržením a vhodným zvýšením biodiverzity, zachováním a posílením funkcí lesa a podporou adaptace lesa na měnící se podmínky prostředí“, vysvětlil hlavní koordinátor projektu Antonín Jurásek. Jak dodal, výsledky získané při řešení jsou průběžně publikovány ve vědeckých a odborných časopisech a poznatky pro praxi ve formě certifikovaných metodik a dalších aplikačních výstupů.

Výzkumníci pracují po většinu roku v terénu, kde odebírají vzorky a provádí řadu měření a pozorování. Na výzkumných plochách po celé ČR např. zkoumají přírůst dřevin, jejich odolnost a reakce na podmínky prostředí, účinnost pěstebních a dalších opatření.

Letos se odborníci z útvaru **ekologie lesa** zaměří na hodnocení zdravotního stavu a přírůstu mladých smrkových porostů na plochách v hřebenových oblastech Jizerských hor a Krkonoš. Provádějí půdní analýzu v Krušných horách a vytvářejí integrovanou databázi zdravotního stavu lesů.

Specialisté ochrany lesa prozkoumají potravní nároky motýlů vázaných na lesní dřeviny. Dále hodnotí poškození smrkových porostů houbou *Gemmamyces piceae* – kloubnatky smrkové v Krušných horách. Ochránáři také chtějí zjistit, jaká je rychlost osídlování nově vytvořených světlin lesními mravenci. Chtějí také srovnat účinnost odchyťových zařízení pro lýkožrouta smrkového a lýkožrouta severského.

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i.

Experti na **biologii a šlechtění lesních dřevin** mají v plánu založit sérii tří ověřovacích provenienčních ploch s potomstvy dosud neověřovaných dílčích populací jedle bělokoré. Dalšími plány jsou inventarizace klonových archivů se smrkem ztepilým, založení taxačních zkusných ploch pro dub červený v lesních oblastech atd.

Ve Výzkumné stanici Kunovice (útvár reprodukčních zdrojů) plánují vyhodnotit data kvality osiva lesních dřevin smrku a borovice za období 1971 – 2012. Dále chtějí stanovit metody zvyšování kvalitativních parametrů osiva lesních dřevin pro potřeby výsevů v moderních školkařských provozech. V neposlední řadě je čeká vyhodnocení topolových ploch Židlochovice a Uherčice, posouzení využitelnosti výsledků v případě nových klonů topolů zařazených do testovacích výsadeb.

Zaměstnanci Výzkumné stanice Opočno (útvár pěstování lesa) se zaměří na hodnocení růstové dynamiky a zdravotního stavu mladých jedinců horských populací smrku ztepilého na extrémních horských lokalitách. Mezi další práce v rámci projektu patří např. komplexní hodnocení různých postupů zakládání a obnovy lesa na lesní i nelesní půdě, včetně ovlivnění ekologických podmínek nově zakládaných porostů. V neposlední řadě dojde k vyhodnocení zdravotního stavu a živinové bilance smrkových porostů z přirozené obnovy v oblastech postižených chřadnutím smrku.

Kromě řady článků v nejrůznějších periodikách letos vyjde i několik rozsáhlejších studií a metodik, využitelných v praxi. Jedná se například o metodiku pro výpočet komplexní biomasy smrku v ČR a metodiku mikropropagace kriticky ohroženého druhu *Betula nana* (bříza trpasličí). Vzniká také monografie o motýlech Českého krasu. Svého pokračování se dočká i série určování druhů dřevin, tentokrát na téma domácích druhů olší.

Odběr vzorků lesní půdy

Kontakt:

Doc. Ing. Antonín Jurásek, CSc.

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i.

Výzkumná stanice Opočno

Na Olivě 550, 517 73 Opočno

tel.: +420 494 668 391

e-mail: jurasek@vulhmop.cz